

18

Kulturno pismo iz Idrije

Idrija, februarja — Idrija je nekako vstran od slovenskega sveta, kar jo vedno nekako vstranjuje. Med strnimi zelenimi griči se vije bistra Idrija; tok veselo življenja pa vendar že stoji, da je živostna, razburljiva. Kljub temu se Idrija ponaša s staro kulturno tradicijo.

Le spominimo se raznih nastopov in shodov v času, ko so socialdemokrati imeli tu eno svojih glavnih potovalnih agencij. No, pa tudi proa leta italijanske zasedbe je bilo kulturno delovanje zelo živo. Slovesno realno ponašanje svoje študente in profesorje. Če bi gledali z oči starejših in sliki z meril, ki so nekako podeljali, bi nemara delali krivico, da našemu rodu, kajti morda se je spremenilo in tudi oblike kulturnega izražanja se menja v spreminjanju.

Zgodilo se je tako, da so bile v Idriji vse kulturne prireditve v letošnji zimi ob nizki temperaturi, vendarle pa je bil na vseh oblikah zadovoljiv. Ni se tako dolgo, ko je domače društvo "Svoboda" uprizarilo Jezusove apostole v režiji Doljeeta Anderleta. Ljudje so bili s predstavo zelo zadovoljni, posebno ker nastopa tu sama mladina.

Drugi kulturni dogodki je bil koncert primorske akademike zbor "Vinko Vodopivec". Ta pevski zbor, ki ga poznajo tudi turski in gorški Slovenci, je v primorskih krajih vedno zaželen in toplo sprejet. Naši visokoleto so prav v Idriji zaključili svoje dvojevnostanovanje po Gorickem. Obiskovalci so prisrčno nagajali pevec in novega dirigenta Marka Munih (doma z Mosta na Soči). Če bi bil se je poželjivo zanimati, ker se je poslušalec predstavil tudi mladi skladatelj Alojz Srebotnjak, ki je z velikim upehom uglasbil Kosovelov predgovor k pesmim "Radica" (Vinko Vodopivec) pri čem izjavljajo na tej svoji turneji.

Pred kratkim pa so v okviru slovenskega kulturnega pisma iz Idrije

Na južnem tečaju se vreme ne šali: v ameriškem oporišču "Little America" takega in podobnega dela ne manjka

Da bi premagali konkurenco avtomobilskega in letalskega prevoza

Modernizacija francoskih železnic

Najbolj točne in najhitreje na svetu - 1500 avtomatičnih cestnih in avtomobilskih prehodov čez železniško progo - Nesreče: na železnih komaj okrog sto mrtvih na leto, v cestnem prometu pa okrog 9000!

Poznam človeka, ki kontrolira točnost svoje ure na pariških železniških postajah, toda ne tako, kakor vi to mislite. Ure na železniških postajah, ki morda predstavljajo avtoriteto za večino smrtnih govorov, zanj niso nikakršno sigurno merilo. V ostalem jim on ne posveti niti najmanjšega pogleda.

Mož znanec ve, da mora priti vlak iz Nice po vrnitvi redno točno ob 9.22. Okrog devete odide na peron, sede na klopi in se zatoči v čitane jutranjih dnevnikov. V trenutku, ko privozi vlak z Modre obale, on regulira svoj uro. To je vse. Njegovo zaupanje v točnost francoskih vlakov je brezmejno.

Ali ste kdaj koli skušali z avtomobilom prehiteti ekspres Pariz-Bordeaux? Niste? Naj vam ne pade niti na pamet, da bi to poskusili, ker se boste slabo odrezali. Da bi ga sploh dohiteli, bi morali razviti hitrost na 150 km na uro. Točnost in hitrost, evo glavni značilnosti francoskih železnic, najhitrejših in najtlačnejših na svetu!

Kot na raketi

Nedavno mi je neki kolega, ki se je vračal iz Pariza, dejal, da je imel vtis, kakor da bi prestopil z osla na raketo, ko je menjal vlak na špansko-francoski meji. Španski vlakov je dolgo niso videli, toda vem, da sem se v francoskih počutil v začetku strašno. Kajti oni ne vozijo, niti ne drvi; oni preprosto letijo!

Seveda niso vsi francoski vlaki taki. Imamo relacije, na katerih so še v prometu stari vozovi iz začetka tega stoletja; imamo proge, na katerih kompozicije ropotajo in usipajo potnike s klasičnim in ritmičnim ropotom, ki ga povzroča prehod koles čez me-

tu potovali s hitrostjo 140 km na uro. Osebnostne kompozicije, ki jih sestavljajo izključno jekleni vagoni, presojajo razdaljo med Parizom in Dijonom (nad 300 km) v manj kot dveh urah in 40 minutah. Na progi Pariz-Bordeaux vlak leti v ritmu 150 km na uro. Slovit "Mistral", ki povezuje prestolnico z Nice (okrog 1100 km), in to v tekene noči, razvija enako hitrost.

Tam, kjer električnih naprav še niso izvedli, ali kjer električna nima rentabilnosti, so v prometu Dieselove lokomotive, ki morejo voziti nepretrgoma 21 ur na dan. Navadne parne lokomotive morajo namreč po dvanajstih urah vožnje obvezno na spocitke.

Vprašanje, ki me je dolgo mučilo, in ki sem ga končno zastavil svojemu sobesedniku v centrali S.N.C.F., se je: na nanašalo — uganili ste! — na množico železniških nesreč. Kako je mogoče, da kljub takim fantastičnim hitrostim, ne pride do katastrof? Odgovor na to vprašanje je prav tako preprost, kakor je tudi napor za preprečevanje takih nesreč. Avtomatizacija signalnih naprav in izgradnja velikih železnih nadvožnjakov v pod-

vozov onemogočata, da bi praktično prišlo do velikih nesreč. Vse ostale prehode kontrolira človeško oko. Na nekaterih krajih je kontrola dvojna; neposredna in s posebnim telefonskim sistemom. Res je, da na železniških prehodih izhaja življenje okrog sto ljudi na leto; toda to je majhen odstotek v primeri s skupnim številom žrtev, ki jih beleži cestni promet v svojem tragičnem aktivu: 9.000 mrtvih! Signalne naprave so urejene tako, da so trenja na odprti progi dejansko nemogoča.

Nagrada «Méliés»

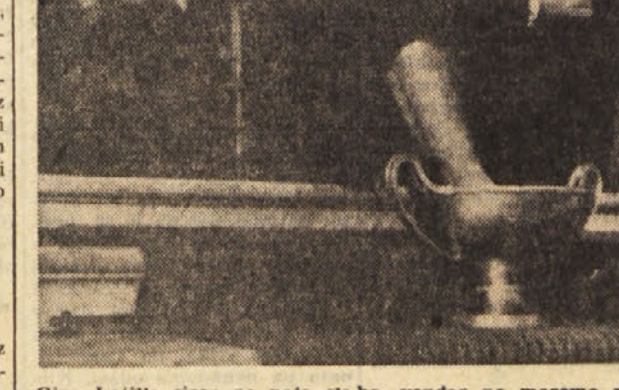
Francisko Truffaut je prejel v sredo nagrado «Méliés» za svoje film "400 udarcev" in "L'Amour d'un crétin". Nagrada je podeljena za izjemen mon amour.

William Wylerju je Liga ameriških režiserjev podelila nagrado kot najboljšemu režiserju leta za film "Ben Hur". Za isti film sta prejela nagrado pomočnika režiserja Waltera Cotta Gilla in Alberto Agostini. Nagrada so prejeli pomočnik režiserja Silver za "Anatomija umrlega", George Stevens ter njegov pomočnik "Dnevnik Anne Frank". Fred Zinnemann ter njegov pomočnik za film "Goda neke nune" ter Billy Wilder in njegov pomočnik za film "Nekaterim ugašajo".

Kot na raketi

Nedavno mi je neki kolega, ki se je vračal iz Pariza, dejal, da je imel vtis, kakor da bi prestopil z osla na raketo, ko je menjal vlak na špansko-francoski meji. Španski vlakov je dolgo niso videli, toda vem, da sem se v francoskih počutil v začetku strašno. Kajti oni ne vozijo, niti ne drvi; oni preprosto letijo!

Seveda niso vsi francoski vlaki taki. Imamo relacije, na katerih so še v prometu stari vozovi iz začetka tega stoletja; imamo proge, na katerih kompozicije ropotajo in usipajo potnike s klasičnim in ritmičnim ropotom, ki ga povzroča prehod koles čez me-

Gino Latilla sicer ne poje slabo, vendar ne moremo razumeti, zakaj se je dal posneti v gornji pozici

Običajni primki so tu: Cudini, Guarani (Gvaran, Varnan), Natalino, D'Andrea, Molinari, Kousi (Kosut), Erzetit. Prvotni lastniki so bili oglejski patriarhi (1245) potem je prešel ta grad v last gospih grofov, ki so ga od dajali raznim vazalom, tudi grofom iz Spilberga, potem pa je prešel na nekega Stefana srbskega samostojca (deputata), ki so ga Turki spodrinili, sultan Murat pa ga je dal oslepiti. Njegova vdova je imela pravico bivati tam, da se nadalje s svojimi otroki. Tudi Beneška republika jo je podpirala.

Ob neki zamenjavi med gospih grofi in nemškimi cesarjem, je Belgrad ostal v lasti cesarja, ki mu je dal

Radio in televizija

Torek, 16. februarja 1960

Radio Trst A

7.00 Jutranja glasba in koledar; 7.30 Laika glasba in koledar; 11.30 Zvečja in domobran; 12.00 Glasba za naše gošče; 12.10 Za vsakogar; 12.30 Ansambel; 13.00 Glasba; 13.10 Glasba; 13.30 Glasba; 13.40 Glasba; 14.00 Glasba; 14.10 Glasba; 14.30 Glasba; 14.40 Glasba; 15.00 Glasba; 15.10 Glasba; 15.30 Glasba; 15.40 Glasba; 16.00 Glasba; 16.10 Glasba; 16.30 Glasba; 16.40 Glasba; 17.00 Glasba; 17.10 Glasba; 17.30 Glasba; 17.40 Glasba; 18.00 Glasba; 18.10 Glasba; 18.30 Glasba; 18.40 Glasba; 19.00 Glasba; 19.10 Glasba; 19.30 Glasba; 19.40 Glasba; 20.00 Glasba; 20.10 Glasba; 20.30 Glasba; 20.40 Glasba; 21.00 Glasba; 21.10 Glasba; 21.30 Glasba; 21.40 Glasba; 22.00 Glasba; 22.10 Glasba; 22.30 Glasba; 22.40 Glasba; 23.00 Glasba; 23.10 Glasba; 23.30 Glasba; 23.40 Glasba; 24.00 Glasba.

Slovenija

9.25 Taki za lakton; 9.42 Ch. Gounod: Valpurgina noč iz opere Faust; 10.00 Izberite melodijo tedna; 11.00 Solistična glasba slovenskih skladateljev; 11.30 Zabava vas orkester Rapsodie; 12.00 Pet. popevke za pet pevcev; 12.15 Kmetijski nasveti; 12.30 Glasba; 12.40 Glasba; 12.50 Glasba; 13.00 Glasba; 13.10 Glasba; 13.30 Glasba; 13.40 Glasba; 14.00 Glasba; 14.10 Glasba; 14.30 Glasba; 14.40 Glasba; 15.00 Glasba; 15.10 Glasba; 15.30 Glasba; 15.40 Glasba; 16.00 Glasba; 16.10 Glasba; 16.30 Glasba; 16.40 Glasba; 17.00 Glasba; 17.10 Glasba; 17.30 Glasba; 17.40 Glasba; 18.00 Glasba; 18.10 Glasba; 18.30 Glasba; 18.40 Glasba; 19.00 Glasba; 19.10 Glasba; 19.30 Glasba; 19.40 Glasba; 20.00 Glasba; 20.10 Glasba; 20.30 Glasba; 20.40 Glasba; 21.00 Glasba; 21.10 Glasba; 21.30 Glasba; 21.40 Glasba; 22.00 Glasba; 22.10 Glasba; 22.30 Glasba; 22.40 Glasba; 23.00 Glasba; 23.10 Glasba; 23.30 Glasba; 23.40 Glasba; 24.00 Glasba.

Nacionalni program

11.00 Radijska šola; 11.30 Komorna glasba; Haydn, Casella, Stravinski; 11.45 Glasba iz Rausca in duo Vronski-Babin; 11.55 Litvanska narodna glasba; 12.10 Popevke dneva; 12.30 Glasba; 12.40 Glasba; 12.50 Glasba; 13.00 Glasba; 13.10 Glasba; 13.30 Glasba; 13.40 Glasba; 14.00 Glasba; 14.10 Glasba; 14.30 Glasba; 14.40 Glasba; 15.00 Glasba; 15.10 Glasba; 15.30 Glasba; 15.40 Glasba; 16.00 Glasba; 16.10 Glasba; 16.30 Glasba; 16.40 Glasba; 17.00 Glasba; 17.10 Glasba; 17.30 Glasba; 17.40 Glasba; 18.00 Glasba; 18.10 Glasba; 18.30 Glasba; 18.40 Glasba; 19.00 Glasba; 19.10 Glasba; 19.30 Glasba; 19.40 Glasba; 20.00 Glasba; 20.10 Glasba; 20.30 Glasba; 20.40 Glasba; 21.00 Glasba; 21.10 Glasba; 21.30 Glasba; 21.40 Glasba; 22.00 Glasba; 22.10 Glasba; 22.30 Glasba; 22.40 Glasba; 23.00 Glasba; 23.10 Glasba; 23.30 Glasba; 23.40 Glasba; 24.00 Glasba.

Ital. televizija

11.30 Radijska šola; 11.45 Glasba; Haydn, Casella, Stravinski; 11.55 Glasba iz Rausca in duo Vronski-Babin; 12.00 Glasba; 12.10 Glasba; 12.30 Glasba; 12.40 Glasba; 12.50 Glasba; 13.00 Glasba; 13.10 Glasba; 13.30 Glasba; 13.40 Glasba; 14.00 Glasba; 14.10 Glasba; 14.30 Glasba; 14.40 Glasba; 15.00 Glasba; 15.10 Glasba; 15.30 Glasba; 15.40 Glasba; 16.00 Glasba; 16.10 Glasba; 16.30 Glasba; 16.40 Glasba; 17.00 Glasba; 17.10 Glasba; 17.30 Glasba; 17.40 Glasba; 18.00 Glasba; 18.10 Glasba; 18.30 Glasba; 18.40 Glasba; 19.00 Glasba; 19.10 Glasba; 19.30 Glasba; 19.40 Glasba; 20.00 Glasba; 20.10 Glasba; 20.30 Glasba; 20.40 Glasba; 21.00 Glasba; 21.10 Glasba; 21.30 Glasba; 21.40 Glasba; 22.00 Glasba; 22.10 Glasba; 22.30 Glasba; 22.40 Glasba; 23.00 Glasba; 23.10 Glasba; 23.30 Glasba; 23.40 Glasba; 24.00 Glasba.

Predor med Francijo in Anglijo

Pogajanja med Francijo in Veliko Britanijo o izgradnji predora pod Rokavskim prelivom, ki trajajo že skrajno dolgo, se zdaj v zaključni fazi. Z obilnimi obiskami predstavnika francoske republike de Gaulle v Veliki Britaniji, ki bo aprila letos, bodo podpisali dogovor o uresničitvi tega velikanskega podviga, s prvimi deli pa bodo začeli proti koncu letošnjega leta.

Zanimivo je, da se je že Napoleon zagal z zamislijo, da bi prečkal predor, ki bi povezoval Anglijo z evropsko celino. Takoj po sklenitvi miru v Amiensu je Prvi konzul predložil Angležem načrt rudarskega inženirja Mathieja, in pogajanja, ki so bila že zelo napredovala, je prekinila nova vojna, ki se je začela leta 1803.

V letu 1876 sta Francija in Anglija sklenili pogodbo o izgradnji predora in dela so se z uspehom začela. Na francoski strani so izkopali 90 metrov globok jašek, na angleški strani pa dva taka jaška. Po hudem napadu angleškega nacionalističnega tiska so z deli prenehali leta 1882. Baldwinova vlada je leta 1930 ponovno začela vprašanje, toda načrt za izgradnjo predora je angleški parlament zavrnil s 179 glasovi proti 172 glasovom.

segl angleško stran pri Newingtonu. Skupna dolžina predora bo znašala 48.750 km, pod morjem pa 35.80 km. Po načrtu inž. Bascaglia, ki je bil predor imel dve nadstropji. Zgoraj pa bi določila proga za avtomobile, široka 16 metrov, spodaj bi določila železniško progo. Vlaki bi vozili vsaki pet do deset minut s hitrostjo 130 km na uro, število 300 tisoč avtomobilov, ki jih prepeljejo vsako leto z ladjanami čez Rokavski preliv iz Evrope v Anglijo in obratno, pa bi se povečalo najmanj za trikrat. Po drugem načrtu, za katerega se je oglašala večina uradnih francoskih in angleških predstavnikov in strokovnjakov, pa naj bi predor pod Rokavskim prelivom sploh ne imel avtomobilskih cest, ampak bi dve železniški progi. Prevoz avtomobilov po železnici bi se vršil hitreje in bi trajal manj časa kot vožnja z avtomobilom skozi 50 km dolg predor. Sprito okoliščina, da bi vlaki vozili vsaki pet do deset minut, bi sploh ne bilo nikakršnega zadrževanja, ali kakšne večje zakasnitve pri potovanju z avtomobilom v Anglijo in obratno.

In vi se trdite, da ste, razen mene, povabili še druge goste?

HOROSKOP ZA DANES

OVEN (od 21.3. do 20.4.): Brzdajte navdušenje nekoga, ki vam predlaga preveč tveganih podvigov.

BIK (od 21.4. do 20.5.): Znalost premagal jezo in cenili vas bodo zaradi trdnosti vašega značaja.

BLIK (od 21.5. do 22.6.): Pazite na vesti, ki jih boste prejeli: te namreč niso resnične.

RAK (od 23.6. do 22.7.): Po lastni volji se vas bo apatija: skušajte reagirati, če nečete, da vam dan mine brez koristi.

LEV (od 23.7. do 22.8.): Globoko vas bo dojmilo odkrito srčno zadržanje nekoga vašega prijatelja.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.): Previdnost v finančnih zadevah. Pri nekem tekočem poslu boste imeli srečno roko.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.): Zanesite se raje na lastne navdih, kakor da bi se prepustili nasvetom zainteresiranih oseb.

SKORPION (od 24.10. do 22.11.): Vas ugled narašča: morete dobiti podporo za uresničenje nekakega drznega načrta.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.): Konstruktivne pobude in zanimiva srečanja, zlasti v depodanskih urah. Ne pozabite, da ste potrebni požitka.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.): Če se vas lotova očitnost, morate na to energično reagirati. Tudi v čustvenih zadevah se vas ne sme polasti prepričanje, da nimate sreče.

VOĐNAR (od 21.1. do 19.2.): Da uredite svojo privatno korespondenco. Glede zdravja je vsakršna zaskrbljenost odveč.

RIBI (od 20.2. do 20.3.): Dobra znanec vam bo pomagal iz neuprijetnega položaja. Potovanje morate dobro pripraviti.

